

Передплата

на «РУСЛАНА» вносять:

в Австрії:

на цілий рік . . . 12 р. ав.
на пів року . . . 6 р. ав.
на чверть року . . . 3 р. ав.
на місяць . . . 1 р. ав.

За границею:

на цілий рік . . . 20 рублів
або 40 франків
на пів року . . . 10 рублів
або 20 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

«Вирвеш ми очі і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.» — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня
крім неділі і руских свят
о год. 6-й пополудні.

Редакция, адміністрація і
експедиція «Руслана» під ч. 9
ул. Коперника. — Експедиція
місцева в Агенції Ліндовського
в пасажі Гавсмана.

Рукописи звертає ся лише
на попереднє застереженє. —
Рекламацій неопечатані вільні
від порта. — Оголошеня зви-
чайні приймають ся по ціні
10 кр. від стрічки, а в «Наді-
сланім» 20 кр. від стрічки. По-
дяки і приватні донесення по
15 кр. від стрічки.

Запросини до передплати.

Почало ся третє чвертьрічє нашого видавництва. Тимто просимо відновити передплату, щоби можна управити експедицію. Всіх, що мають залежності за минуше чвертьрічє, просимо о скорє вирівнанє тихже, позаяк мусимо все оплачувати готівкою і не користуємо ся ніяким кредитом.

Від Адміністрації «Руслана».

Під командою Шенерера.

(+) Ледво рознесли телеграми вість про неудачу вступних переговорів в справі чесько-німецької угоди задля рішучого опору з боку зверхности лібералів німецьких, а вже склали ся події, котрі засвідчують, що тевтонські обструкційники, піддавши ся зовсім під команду Шенерера, летять стрімголов по похилій площі, на яку они вступили в своїй загорілости.

На минушу неділю скликали обструкційні послі німецькі народне віче до Шенерерівської столиці Хебу- (Егер), на котре запрошено не тільки німецьких послів соймових і ради державної, але й вислано багато запросин до Німеччини. Власті політичні заборонили се віче і приказали пильно стеречи границі, але мимо того вже в суботу залізничі звозили з усіх сторін тисячі людей, прибуло 74 послів соймових і до ради державної, а також много гостей зза границі. Позаяк не можна було відбути віча, постановили аранжери устроїти велику демонстрацію. О год. 9 в ранці зібрала ся тисячна товпа перед ратушем, і в боевм порядку рушила на стрільницю, де послі домагали ся входу до салі, позаяк урядово не повідомлено їх про заборону віча. Однак комісар поліції, що об-

садив стрільницю жандармерією і скарбовою сторожою, візав товпу щоби ся розійшла. Др. Функе заявив, що уступлять лише насильству, а відтак удала ся депутация до староства, щоби вивести дозвіл для віча. Колиж депутация вернула без успішно а відмовну відповідь подав др. Шікер до відомости товпи, роздали ся голосні оклики: pfui! Функе виголосив ще короткий протест, а відтак рушив похід назад до ратуша. З вікон домів, попри котрі товпа переходила, сипав ся справдепний дощ цвєтовий. О 10 годині наспів похід до ратуша. Послі війшли на галерію, а товпа липила ся на долині. Сивогривий Функе виступив наперед з відкритою головою, а відтак всі присутні зняли капелюхи. Слїдувала тепер сцена, нагадуюча присягу на Рітлі. Функе виголосив ляконічну промову. «Слюбємо (говорив між иньшим) остати кріпкими і вірними Німцями (буря оплесків). Присягаємо не угнути ся, поки в накинєній нам борбі не віднесемо побіди і поки не будуть знесені язикові розпорядження». Опісля др. Пергелъ відчитав зрадагований тимчасом протест, а Зігмунд вніс оклик на честь однодушности і непохитности Німців в Чехах. На останку ще раз промовив Функе і закінчив словами: «Задрожать перед німецьким народом в Чехах і его єдностю. Най живуть Німці в Чехах!» Улиці щораз заповняли ся товпою, але не ставало вже предмету до дальших демонстрацій і відтак товпа помалу розійшла ся спокійно. По полудни Шенерерці удали ся до Вальдзасен в Баварії, а ліберали до Егерталь, а коли вечером звідтам вертали, війшли їм на зустріч товпи з Егер. Товпа рушила до пам'ятника цісаря Йосифа, співаючи «Wacht am Rhein». Жандармерії і скарбовій сторожі, що силкували ся розігнати товпу, грозено палицями. Доперва кінний сторожі поліційній повело ся розігнати демонстрантів, причім багато арештовано.

Окрім сеї демонстрації склали ся дві важні події, що зовсім змінюють ситуацію і починають нову фазу в чесько-німецькій боротьбі. Ліберальні і національні послі вкупі з Шенерерцями (був і сам Шенерер) відбули під проводом Функого тригодинну нараду, на котрій уложили маніфест після проєкту Пергелъта, котрий стверджує єдність всіх Німців. Також і репрезентанти вірноконституційної більшої власности відбули конференцію під проводом гр. Освальда Туна (числом 25) і по завзятих нападах на правительство ухвалили поступати солідарно і в порозуміню з ліберальними послами німецькими.

Тим способом не тільки ліберали і націоналі німецькі, але й більша власність вірноконституційна станула тепер під команду Шенерера. Сей зворот мати ме великі далекосяглі наслідки для справи чесько-німецької і справедливо замічає Politik, що тепер уплине багато часу, поки можна буде на ново підняти урядові переговори і було би даремною річю робити які небудь згоди що до напряму, в яким би мали опісля вести ся такі переговори.

Коли правительство в попередно обговоренім нами комунікаті Fremdenblatt-у звало всю одвічальність за невдачу переговорів на Німців, то можна здогадувати ся, що правительство залишить всякі сентименти що до опозиції, а слова недільної статі «Reichswehr» натякають потроха, в яким напрямі може звернути ся акція правительства. «Чи не оберне ся вітер на вітрила Чехів, консервативних Німців, Польків і полудневих Славян (значить в користь теперішньої більшости парламентарної) і чи не звернуть на них виключної бачности яко головної підпори?» питає Reichswehr.

Впрочім і антисемітський Deutsches Volksblatt в недільній статі про внутрішню кризу добачає небезпечність для німецького елементу в повільнім славянщеню Австрії і задля того домагає ся, щоби централі-

5

Дружба і подружє.

З чеського

Ярослава Врхліцького.

(Конець.)

Минули два літа.

Був се понурий, хмарний день пополудневий. Перед домом, де мешкав інженер Дубський стояв діточий караван. Малу труну знесли, відтак повісили на возі два дорогі вінці з довгими білими лентами, відтак вийшов Дубський а на его рамени сперта плачуча Міля. Обов були в глибокій жалобі. На тротоарі стояло кількох панів і дам, найбільші знакоми, в дальшм віддаленю чужі люди, що прийшли подивити ся.

Дубський ховав дитину.

Між панами майже послїдний стояв Новачек. Він змінив ся не до пізнання. Колиб не уломність, яку впрочім старав ся всіми способами замаскувати, не пізнав би ніхто давного нервозного грача в шахи з каварні на Старім місті. Високі закаблуки і блискучий циліндер намагали ся підвисити его низеньку стать, еле-

гантний темний одяг відбивав гарно, довге волосє було гарно уложене. В руці держав велику китицю цвєтів.

Професор Новачек — як тепер его всі звали — пережив ті два літа звичайним, пустинничим житєм. Лиш его зверхний вигляд змінив ся — про людей та про школу. З виїмком Мартана не жив він зовсім з ніким. Раз або два рази в тиждень ходив до каварні, не сидів там однак довше, як тільки, щоби переграти дві партії шахів. В дома працював пильно, але своїм звичаєм мало що викінчував. В школі був педагогом нечуваним. Дубського уникав, два рази лише стрілились они случайно, однак лиш поздоровились — два роки були для себе зовсім чужими.

Нині побачив Новачек перший раз Мілю, свою зненавиджену соперницю — що піся его гадки убил а найкращу часть его життя. Він представляв собі єї не такою. Все бачив він у своїй уяві велику, імпазантну стать, блискучу гордостю і красою, щастєм і здоров'єм — що весь сьвіт трактувала гордо. Бог знає, чому він собі єї уявив такою! А нині побачив він єї плазучу, в жалобі. Она була середнього росту, хистка, мала бліде але симпатичне лице повне гармонії мов мадонни прерафаельских малярів. Все у ній віддихало незвичайною ніжністю. У всім про-

бивалась ніжність, в кождім русі і повороті. А він уявив собі єї такою банальною! чому?

Тимчасом караван двигнув ся і люди пішли за ним. За містом сїв Новачек до повозу і поїхав аж на кладовище. На дорозі бачив він Мілю, так коху в своїм смутку, так слабу. Що за переміна заходила у его нутрі? Він чув, що щось там рвало ся, робив ся якийсь переворот — се були старі упередження. Він боронив ся цілою силою, але на дармо. Се бліде, у своїм смутку таке любе лице, все виринало на верх побідно з усіх думок пустинника, мов з темних обіймів густої мраки ясний місяць вириняє на верх.

Чому таке м'яке, добре, ніжне сотворіне стануло між ним а его товаришем? Аджеж она стоїть між ними не як чорна хмара, але як легкий прозорний тїнь, що Новачек его хотів замінити в ніч — у своїй уяві.

Нерозумний! Кіточка лише в своїм смутку поховала свої пазури — се ціла тайна, говорив він до себе. Але бліде обличє, яке бачив раз-враз перед собою, брало сейчас верх над ним — здавалось, немов би говорило: Що я тобі зробила, що ти мене так ненавидиш і погорджуєш мною? Я роблю твого приятеля щасливим, се єдиним моїм проступком в твоїх очах. Даруй

стична основа Австрії була усунена а заступлена федеративним устроєм і то не лише в німецькій але й в австрійській інтересі. «Ми переконані, кінчить сей дневник, що ревизія конституції на федеративній основі в полученню з адміністраційною реформою, котра би розширила автономію громад і національно відмежених повітів — є одинокою підставою, на якій може удати ся національна угода і що Німці в Австрії не відкажуть в тім своєї участі» (очивидно не ті, що станули під команду Шенерера, Ред.).

Чотирикласова женська школа вправ з руским язиком викладовим

відбула 12 с. м. урочище закінчене шкільного року. Всі учениці, публіка, учительки і директор зібрали ся в одній салі. Попис розпочато молитвою і пісню «Пречистая Діво Мати з руского краю», за молитвою пішли на переміну клясами сльві і деклямації. Кожда кляса почавши від найнижшої вивязала ся з свого попису над подив знаменито. По вичерпаню богатої а складно уложеної програми з деклямацій і пісень, виступила одна з учениць IV. кляси з працальною бесідою, котрою зложила сердечну а заслужену подяку своїм шкільним провідникам. В хорошій і вельми теплій тій бесіді піднесла маленька бесідничка, що за весь час чотиролітньої науки тішили ся діточки не тільки добрим проводом в науці, але й правдиво материнською опікою і любовію, тож з жалем оставляють її пороги, а жаль їх здвоєно ся ще й тим, що в останній раз нестило ся їх уху в школі рідною рускою мовою. В інших школах не чути їм більше рідної мови. І в сїм моменті заблесли слези в очах дїтій і їх родичів. Глухе зітхненє пронесло ся по салі, мов тиха молитва до Господа о скорі, — лучші часи для руских дївчаток у львівських школах.

По тій промові забрав голос о. катихит Стефанович; підніс заслуги, щирість і ревність пань учительок, котрі можуть дійсно повелічати ся своїми ученицями так під взглядом наук як і поведеня. Ученицям і їх родичам зробив о. Стефанович дуже велику утіху, коли в своїй бесіді висказав надію, що може ще з початком шкільного року діждемо ся тої щасливої хвилі, що рускі учениці будуть могли і в V. клясі побирати науку в своїй рідній мові. По тім промовив ще директор женської семінарії п. Барановський, похвалив працю учениць, заохочував до пильности і доброго веденя ся в дальших науках і пожелав дітям всего добра на будучність.

Клясифікація учениць випала знаменито: В клясі I.: степен *дуже добрий* дістало 9 учениць, добрий 4, достаточний 3 (одна дістала поправку з писаня). В клясі II.: *дуже добрий степен* дістало 9, добрий 3, достаточний 1, поправку з рахунків 3, недостаточний 3. В клясі III.:

мені, я нічо тобі не винна, що судьба мене кинула між вас.

Караван задержав ся в великій середній алеї кладовища. Новачек виліз останній з повоzu. Він ішов поволи поміж деревами; опале листе на землі шелестіло під ногами. Було воко від мраки, ему здавалось, що від сліз пролїтих. Якесь чутєво ему оповило всю его душу.

Сіра мрака оповивала гроби, мов заслони, через яку блищали мов тїні статі, гроби, хрести. Зівяле листє розточувало запах острій, мішалось з запахом цвїтів в вінцях і китицях. Листє віщувало цвїтам: за кілька годин буде те з вас, що з мене, ваш блеск, краса минєсь серед дощу і мраки, остане лише жаль за кращою минув-шостою.

Новачек здержав ся при слові «кращою!» Що за ілюзія навіть серед гробів. Як — чи ся минувшість була дійсно краща — чи може такою представляє її віддаленє, може се, що она ніколи не вернєть ся? І він думав про се, як буде знов сидіти сам в своїй хаті серед довгих ночей, а на дворі віє буря, звенить шибамі. Тоді здаєть ся ему кращою навіть отся хвиля на кладовищі, бо хоч в смутку, все був він серед людей, з якими щось его лучило.

Новачек задрожав.

Гості стались розходити з кладовища. Но-

дуже добрий степен дістало 6, добрий 9, достаточний 7, недостаточний 4. В клясі IV.: *дуже добрий степен* дістало 7, добрий 7, достаточний 3. Вистава робіт ручних представляла ся дуже хорошо і за ню належить ся признанє паням учителькам. Публіка явило ся поважне число, але головно були то лиш родичі або опікуни дїтій учащих до тої школи. Інтелігенції рускої було дуже мало. А велика шкода. Чей може раз могла би ся була пересвідчити, що руска школа не то не уступила, але значно у кождім напрямі перевисшила всі інші того рода заведеня, чи то їм на імя пансіонати, чи конвікти і т. п.

Але щож! Демократично-поступова Русь з так званої інтелігентної верстви не може однак стерпіти, щоби її дитина рамя об рамя засїла на шкільній лавці з дитиною якого біднішого міщанина або зарібника. Причиною до того має бути обава родичів, що дитина в такім товаристві може зіпсувати ся. Ся однак обставина, се лиш позір, котрим дуже вигідно покривати брак почутя іскри патріотизму. Чого інтелігентні діти можуть навчити ся на шкільній лавці від товаришок з родин робітничих, най послужить слїдуючий факт: Дівчинка одної зарібничї, учениця IV. кляси плакала ревно на коритарі і не хотїла з мамою йти домів. Запитана о причину плачу відповіла, що она не попрацала ся з Генею X., а хто знає, чи опускаючи школу, ще коли побачить її, а она її так любить. «Пійди дитинко — говорено до неї — та розпрацай ся». «Я не сьмію, бо з Генею стоїть якась пані, певно її мама», відповіла дитина зарібничї. Вийшла її люба Генуся, а коли матір заохотила плачучу колежанку, що може сьміло попрощати ся з її Генусею, тоді кинула ся она на шию своїй товаришці, обняла, обцілувала і біденька витягала свій образець, що дістала в надгороду пильности — та давала своїй любій, інтелігентній Генусі.

От таких річий можуть наші інтелігентні діти навчити ся від дїтій зарібників. І дай то Господи!

Вісти політичні.

Поданий нами вчєра комунікат пів-урядового «Fremdenblatt» викликав в ліберальній пресі дуже острі відповіді. В вступнім артикулі пише «N. fr. Presse»: Всяка угода кінчила ся до тепер поражєнем гр. Бадєного. Гр. Бадєні не має щасливої руки ані в Чєхах ані на Угорщині. Ніякий міністер не є державною конєчностю, але є нею угода. Політичний супокій важнийший від теперішнього міністерства, а чого не осягнув гр. Бадєні до тепер, то може з'умів зробити хто иньший. Сли гр. Бадєні хоче війни, то мусить мати силу здусити Німців. Монархія потребує сильного і свідомого ціли управителя, а гр. Бадєні ним не є. В подібний тон засьмївала і «Arb. Zeit.»: «Заява в «Фремденбляті» се нічо иньшого не значить, як конєць мудрости гр. Ба-

вачек ступав наперед, нараз найшов ся коло Дубєкого і его жінки. Поклонив ся Мілі, поздоровив товариша, положив свою китицю на грїб станув хвиль кілька а відтак збирав ся до відходу. Почув, що хтось хвativ его за руку. Се був Дубєкий.

«Дякую тобі» шепотїли его уста. Новачек не міг зі зворушеня промовити слова, поклонив ся лише Мілі. Повіз Дубєкого надїхав.

«Ідь з нами» сказав Дубєкий.

Він не міг відказатись. Мовчки сїли всі троє до повоzu. Візник затав коні і в гальопі пігнали они серед мраки.

У тій скорій їзді було щось полекшующого, отверезующого. Було се, мов би коли грач у розпущі по програній скаже собі «спробуймо ще раз». У їх серцях ворушилось щось таке, хоч нічо собі не говорили.

Коли повіз туркотів по бруку міским они собі стискали руки у смутку і радости, що знов они разом, що найшлись взаїмно і що порозуміють ся в будучности. Коли станули перед домом, стало їм майже жалко, що ся дикз їзда скінчилась. Було в ній щось таке, мов удар живчика, мов нова сила до житя, що коли уму-чилась, по страшних катастрофах знов повертає.

Переклав (е).

дєного, він пробував повести переговори межі Німцями і Чєхами, але проби его розбили ся о опір Німців. Штучне заворушенє німецької буржуазії само правительство перемїнило в природне обурєнє. Гр. Бадєні, коли не удали ся ему его пляни, повинен так зробити, як се звичайно дїє ся в подібних случаях, се значить, повинен уступити. І імовірно се стане ся скорійше, ніж можна було надїяти ся. Хоть не знаємо нічого про погляди тих кругів, о котрі то найбільше ходить при істнованю міністра, то мимо сего можемо заложити ся, що гр. Бадєні не доживе отворєня парламєнту. Правительство є не лише на те, щоби міністри були міністрами. Тож тяжко зрозуміти, по що і на що має гр. Бадєні оставати дальше президентом міністерства. Звичайна людина, як зажене ся в кут, може, що правда, ще завернути, але правительства звикли в такім случаю погибати. — Супротив тих їдких і напрасних голосів німецької преси, цілком инакше звенять голоси чєских дневників. На справу глядять они з цілковитим спокоєм, хоть може троха за оптимістично. «Nar. Listy» констатують в комунікаті «Fremdenblatt» нічого більше, як здецидованє кабінєту гр. Бадєного підняти рішучу борбу з Німцями. При тій нагоді дають маленьку лекцію гр. Бадєному а іменно, щоби не був так уляглий Німцям і не жертвував язикових і політичних прав Славян на Шлєску під верховодство Німців а рівнож, щоби увзгляднив язикові права чєської меньшости в низшій Австрії і національних прав Словінців і Хорватів.

Як бачимо, то братя Чєхи позабули, що в Австрії живе ще один кількамільоновий нарід славянський, котрого так язикові як і політичні права потрібують рішучого увзглядненя. А народом тим є Русини в Галичині і на Буковині. Се ті самі Русини, над котрими не так давно Чєхи проливали крокодилєві слези. Були то иньші часи. Чєхи були в опозиції і солодко манили Русинів тоді до себе. Коаліція славянська се був оклик дня. А днесь ті самі Чєхи нагадали Словінців і Хорватів — а Русинів не знайшли в австрійських границях. Чєський віз витягати з болота міг сьміло і Русин, і лютив ся тоді Чєх, що Русин оподаєлки держав ся. За те днесь, коли Чєхи стоять в парламентарній більшости, значить, коли їх голос міг би мати значінє — забувають про того самого Русина, котрого в своїй біді аж надто добре знали. Не хочемо однак вірити, щоби голос «Narodnich List-ів» мав бути виразом ошії чєского народа. Управильненє і справедливе порішенє національних і політичних прав всіх славянських народів в Австрії, лежить в інтересі навіть самих Чєхів. Тільки тоді Чєхи можуть числити на певних, трєвалих і сильних союзників. Може Чєхи думають, що Русинів можна полишити невдоволеними, і не робити собі з них нічого? Се була би груба помилка. Щоби Чєхи могли на нас не зважати, треба би перше нас убити, змести з карти Европи. В тім разі був би се даремний труд. Русини живуть і будуть жити. А живучи не перестануть добивати ся принадлежних їм прав. Кождий день нашого політичного і народного житя впливає в нас віру в певний успіх. Щоби славянська машина в Австрії добре функціонувала, то кожде її колїсце мусить знаходити ся в добрім стані і причиняти ся до успішної роботи а не спиняти. А Русини в тій машині становлять важне огниво, і годі на него не зважати. Чисто егоїстична політика не повинна мати місця в родині Славян.

Турєккий султан зробив вельми відважну пробу, чи би не удало ся розбити концерту європейских держав і дістати границу по ріку Пенєйос. Така границя дала би в руки Турєччини не тільки гірські сутки, але також великий шмат плодonoзної Тесалії. Султан притиснений відозвою гр. Муравєва, щоби приспїшити переговори в справі заклєченя мира, удав ся телеграфічно до австрійского цїсаря, відкликуючи ся на его приязнь, з просьбою о посередництво в інтересі Турєччини. Цїсар відповів сєйчас телеграфічно: «Щира і льояльна приязнь, яку я живлю для Вашої Цїсарської Милости і на яку Ваша Цїсарська Милость відкликала ся зовсім слүшно в теперішних обставинах, накладає на мене обовязок порадити Вашій Милости, щоби сьє у Вашім власнім інтересі і в інтересі своєї держави наказали приспїшити заклєченє мира на услїях формулованих через амбасадорів в Царгороді. —

Гранична лінія зачеркнена через комісію військових «аташе» відповідає основі спростовання стратегічного, прийняті з початку В. Ц. Мівраз з іншими услів'ями мира творить максимум того, що концерт великих держав признає за справедливе віддати, понеже сей концерт в своїх постановках сталий і згідний, кладе на то передовсім натиск, щоби витворилося положення річ даюче Європі поважну запоруку мира і супокою. Пропу проте В. Ц. М. взяти мої ради під поважну розвагу і користаю з тої нагоди, щоби повторити В. Ц. М. заяву мого високого поважання і щирої приязни.

По ті рішучій і отвертій відповіді належить сподівати ся, що ледво чи захоче ся султанови ще пробувати роздвоєня європейського концерту і проволікати в безконечність мирові переговори. А може щаслива війна уведе Туреччину в таку гордість, що й не схоче послухати щирої ради. І як раз доносять, що Туреччина стягнула до Тесалії нових 150 тисяч війська. На весні не послухала Греція рад Європи і зле на тім вийшла так в літі готова зробити се фанатична Туреччина.

НОВИНКИ.

— Урочисте закінчене шкільного року в мужеській школі вправ з руским язиком викладовим у Львові відбуло ся вчора о годині 9 з рана. По богослуженню зібрала ся вся молодіж з чотирох клас в одній гарно прибраній сали під проводом своїх учителів. Пів до десятої явили ся в сали в поважнім числі родичі дитин учасуючих до школи. Попис розпочав ся молитвою, почім наступили деклямації і сьпіви учеників. Навіть наймолодші діти вивязували ся зі своїх пописів так в сьпіві як і деклямації дуже певно і сьміло. У старших учеників видно було крім того повне зрозуміння річі, прегарну інтонацію і хороше виголошене деклямацій. Дуже милу несподіванку зробив п. Врецьона, учитель тої школи зі своєю третою класою. Працьовитий сей чоловік і старий педагог уложив стишок і арию до него. Стишок сей застосований до нагоди закінчення шкільного року відсьпівали ученики дуже складно. Найбільше цікавим так для самої дитвори як і для зібраної публіки, був спосіб сьпівання сеї принагідної пісеньки. Розпочинала ся она цілим хором, а деякі місця сьпівало лиш двох учеників, а прочі повтаряли потім разом. До програми належав також і гимн народний. По відсьпіванню гимну промовив кілька теплих, щирих слів п. Барвіньський, совітник і посол. В промові своїй згадав, що завдяки Монаршій ласці молодіж має спроможність учини ся в тій школі на рідній мові; заохочував молодіж, щоби в дальшій своїй путі держала ся щиро своєї церкви, обряду і народности, та виховала ся на потіху родичів і руского народу. По тій промові забрав голос о. Гузар, катихит тої школи, і в довшій промові вказав ученикам як мають найкраще спожиткувати вакації, почім звернувся до учеників IV. класу, котрі вже опускають ту школу і наділив їх щирими, сердечними і важними радами, як мають поступати в середніх школах, на славу Господа і на пожиток людскости. У відповідь тій промові засьпівала вся школа «многая літа» своїм провідникам, родичам і опікунам. Вкінці відчитано класифікацію і роздано нагороди і сьвідоцтва. Результат класифікації випав дуже добре, але й не дивниця, бож учителі сеї школи вже від давна звістні яко добрі педагоги і неутомні робітники. Взагалі наші рускі школи взірцеві у Львові є дійсно взірцевими. Честь і подяка всім, хто причинив ся до так гарних результатів.

— **Vis major** в особах залізничних функціонерів переслідує безвинно галицькі залізничі, бо ото приходять телеграма про нове вискочене з шин поїзду, яке лучило ся 13-го липня в Козові на новім шляху Галич-Острів.

— **Укарана цікавість.** Ян Вронський ідучи онгоді через Високий Замок, зауважав около 15 хлопаків, що били ся з собою. Зацікавлений війшов між них, щоби ближше приглянути ся бійці. По хвили бійка устала, хлопці розійшли ся і пан Ян пішов дальше. Якжеж немало здивував ся по хвили, коли в кишені камізельки не найшов свого срібного годинника вартости около 17 зр. Хлопці не дармо били ся.

— **Три жертви грому.** З під Снятина пишуть: По страшних зливах панує у нас тепер тропікальне горячо, уріжнороджене бурям. В п'ятницю дня 9. липня, при 28°R в тіні, по полудні

надійшла грізна хмара, а громи били один по другім. В Новоселиці на поли забило двох людей працюючих, а в Рожнові грім ударив в хату, в котрій находила ся читальня і убив жінчину, падаючи дивним случаем її мужа і дітей, котрі разом були в тій самій комнаті. Хата згоріла.

— **У пропасть дорога ховзка.** В однім з передпоследніх чисел «Руслана» доносились про загадочну подію, яка счинила ся з одною панною зі Львова. Нині посідаємо більші подробиці сего факту, а стілько в ній трагізму, що може послужити яко відстрашаючий примір а zarazом пересторога для родичів і їх дітей, що віддають їх до першого ліпшого незнакомого дому на помешкане, не бачучи на се, що злий вплив і лихе товариство може стати для них згубою. Мальвіна Станіслава Міссонівна, 19-літня хороша панна, донька листоноша з Бродів, убогого але порядного чоловіка, що дав дитині чесне виховане, образовала ся в приватній женьській семінарії п. Стшалковської і Грусевич у Львові, удержуючи ся головню з лекцій. Мешкала она з початку при ул. Петра Скарги ч. 2. у п. Равянові і тоді ходила дуже пильно на виклади, і заряд школи був так з її поведень як і з поступу в науках вповні вдоволений. На другий курс повідомила Мальвіна заряд школи, що від пані Р. перенесла ся на помешкане до п. Забельської при ул. Зигмунтовській ч. 17. Від тої хвили почав ся в життю Міссонівни новий період, о котрім конкретних даних поки що нема, але котрий після її власних, передсмертних зізнань поза своєю тайною містить мабуть історію найпоганішого куплєрства. Мальвіна занедбувала ся в науках і опустила в протягу одного курсу 140 годин шкільних. Часто відліє її на улиці в присутності молодих мужчин і заряд семінарії напминав її строго і завідомив о тім домову опіку. То однак не помагало; Міссонівна занедбувала ся чимраз більше і при класифікації одержала недостаточну ноту з поступів в науці і з обичаїв. Що властиво було головною причиною того упадку, не знати, але на вський случай домове окружене, в яке увійшла Міссонівна у пані З., не сприяло ніяк спокійній науці. В мешканню пані З. був вічно галас і гамірня. О поведень Мальвіни оповідають сусіди: «То була добра дівчина, смирна, але нерозсудна». Одна сусідка говорила: «Я казала відразу, що то скінчиться ся зле. Панна Мальвіна з якоюсь иншою панночкою приходила часто по годині 10 вечером, а молоді люди її відпроваджували». Конєць кінців в школі, як сказано, пішло лих, але й з самою Мальвіною ще лихше, бо почула ся матерню. Вертати на вакації до Бродів, она бояла ся, зіставати у Львові було годі, тож постановила виїхати на село на лекцію. І дійсно удало ся їй одержати користні услів'я у пані Бялобже-ської, котра хотіла її вислати до своєї матери в Росію. У пані Б. Міссонівна замешкала кілька днів до часу виїзду. Нараз таяж пані Б. зачала набирати підозріння, що Міссонівна стараючи ся о посаду у її матери предложила їй підроблений лист поручаючий від кс. Сьвістерського, пароха сьв. Анни у Львові. Лист тої справді як показало ся, був сфальшований. Супроти сего заявила пані Б., що не може її післати до матери і виїхати з дому. Тоді Міссонівна купила за 6 кр. сьринків, а за пів години кинула до скринки три листи: один до родичів, другий до сестри, учительки в Підкамені, а третій до майстра мурарського Франця Журовського, що мешкає на Замарстиніві ч. 4. На другий день рано минувшої п'ятниці — пані Б. увійшовши до її комнати почула сильний запах фосфору і застала Мальвіну покриту червоними плямами і зраджуючу симптоми отруєня. Прикликані лікарі задали антидоти, але без успіху. Отруя ділала поволи але певно — майже 24 години. Коли при-ходила до притомности, кликала: «хочу умерти!» і тоді старали ся довідатись від неї про причину того кроку. «Яка я нещаслива! яка я нещаслива!» — повтаряла до сее. «Як би пані знали, чого та Бельска мене учила!» Відтак говорила о якійсь жінчині, що супроти нещасливої дівчини відіграла, як здає ся, ролю куплєрки. На питанє, з чого жила та тайна дама, відповіла умиряюча: «З мене жила. Часом не мала ні крейцера, а часом сотки». Умерла в п'ятницю вечером а в неділю її поховано. Дивно лише, що секцію тіла самоубійниці як також слідство судове в тій справі занехано, хоч се моглоб много причинити ся до виясненя справи.

— **Ексгумацию тіла Мальвіни Міссонівни**, як до-відуємо ся в послідній хвили, зарядили власти в цілі доконання секції судово-лікарської. Трагічна її смерть викликала у Львові велике заінтересоване. Говорять, що тою дамою, що так в поганий спосіб звела нещасну на бездороже, що-би її експлюатувати, є пані Забельська вел. Дом-

бровска, у котрої мемерша мешкала. Коли роз-несли ся слухи по Львові о зникненню семіна-ристкн і пані Н., що хотіла її вислати до мате-ри у Росію, показала їй газету з нотаткою про сею загадочну подію, мала сказати небіщика: — Се якась инша Мальвіна М. Прецінь я не є хо-роша дівчина.

— **Утопили ся** в Сучаві в ріці тої самої назви підчас купелі два ученики гімназійні: Гомюка з 7-ої класи і Дан з 5-ої класи.

— **Молода проступниця.** В Бруншвіку пригово-рив суд 14-літню дівчину за отруєне на 3 літа вазниці. Сприкрило ся їй доглядати поручене їй опіці новонароджене дитя і забравши призначе-не для матери труоче лікарство, втиснула єго дитині в уста. На плач дитяти збігли ся домів-ники і молоду проступницю увязнено. Дитина уратована.

— **Оригінальна просьба.** Редакция одної поль-ської газети у Львові одержала такий лист з прось-бою о поміщенє: Єсьм сином учителя, в Устю зеленім, вдівця обтяженого 5-ма дітьми, з котрих двох моїх братів є в Тернополі, старший в VII. класі, молодший в II. класі гімназійній. А я (Н. Н.) єсьм третій. По вакациях маю пійти до гімназії (бо маю велику охоту до науки) також, а що отець мій є занадто убогий, длятого-ж удаю ся до поважаної Редакції з просьбою чи би не оголосила в дньовниках (без оплати) Пова-жаним Передплатникам о тім і чи би був з них котрий так ласкавий позичити мені 1.000 зл. а. в. а я, як Пан Біг дасть, чимсь буду, віддам з процентом 1.250 злр. на 5 літ на 6% віддаючи річно по 250 зл. з тим застереженєм, щоби Пова-жаний Пан Добродій, котрий позичить, не жа-дав за тих 12 літ проценту, за що буду єму ви-нен до смерти вдячність і образоване а Пова-жаний Редакції також. Дуже перепрашаю, що так сьміло поступивем але милосердия над бід-ним сиротою, горнучим ся з цілого серця до на-уки, Поважана Редакція, а Бог нагородить моїм Добродіям. — Усте зелене, 8. липня 1897.

ВІСТИ ЕКОНОМІЧНІ І СТАТИСТИЧНІ.

Рахунок Товариства взаїмного кредиту «Дні-стер» стоваришеня зареєстрованого з обмеженою порукою за місяць червень 1897.

I. Стан довжний.

1. Удїл членів.	30.252 кор. 25 сот.
2. Фонд резервовий.	1.642 „ 94 „
3. Вкладки:	
а) стан на початку мі-сяця.	182.376 к. 66 с.
б) вложено в червні.	27.324 „ 57 „
в) винято.	8.001 „ 93 „
позістає з кінцем червня	201.699 „ 30 „
4. Сальдо процентів (пообраних)	6.163 „ 64 „
5. Льокації на рах. біжучий в інституціях кредит.	1.200 „ — „
6. Зиск з року попереднього.	229 „ 59 „
Сума.	241.187 кор. 72 сот.

II. Стан чинний.

1. Позички уділені:	
а) стан на початку мі-сяця.	121.726 к. 13 с.
б) уділено в червні.	18.070 „ — „
в) сплачено в червні.	2.798 „ 82 „
стан з кінцем червня.	236.997 кор. 31 сот.
2. Готівка з днем 30/7 в касі	922 „ 21 „
3. Льокація: а) в щадниці поч-товій (обороті чековим)	2.112 „ 56 „
б) цінні папери.	1.000 „ — „
4. Сальдо коштів адміністрації	155 „ 64 „
Сума.	241.187 кор. 72 сот.

Членів прибуло 27, убуло 0, отже разом з кінцем червня число членів 772 з декларованими уділами 812, в сумі 40.600 кор.

З принавших до заплати рат позичкових залягало зкінцем червня с.р. 51 рат в сумі 2708 кор. 34 сот., а продовжено за згодою Дирекції ре-чинець сплати 27 рат в сумі 1711 кор. 96 сот. з котрих однак часть вплинула уже в липню с.р.

Стопа процентова від вкладок 5%; процент від позичок уділюваних 7%.

У Львові дня 7. липня 1897.

«Товариство взаїмного кредиту «Дністер».

Гігієнічна охорона ДЛЯ ПАНЬ

є найвигіднішою і найлучшою.

Перевисшає всі дотеперішні спеціаль-ности гумові.

Картон 2 злр.

Головний склад комісовий в аптиці під

«СРІБНИМ ОРЛОМ»

Зигмунта Рукера
у Львові.

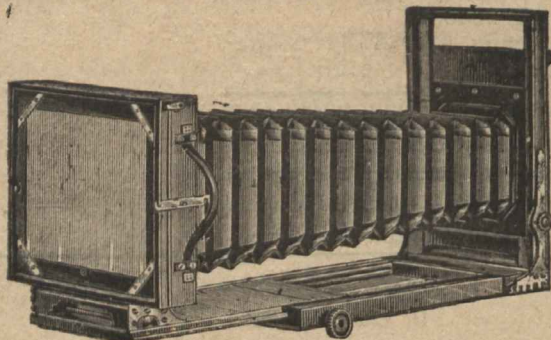
161 6—2

Руска справа
в роках **1891—1894**
НАПИСАВ Н. В.
Ціна 50 кр. в. а. 3 пересилкою 55 кр.
Дістати можна в книгарни Тов. ім Шевченка, або в Ставропільській.

Магазин блаватних товарів
Дамскої конфекції
Білизни
у Львові,
Академічна ч. 12.
Антін Пізунський
поручає великий виріб сезонних новостий, а також склад полотен, шертінгів, хусток, ручників, сервет, обрусів, пончів, скарпеток. — Робітня сукон і швальня білизни. Прибіки на жаданє висилає ся. Ціни як найприступнійші. 151 8—47

АГЕНЦІЯ ЧАСОПИСИЙ
А. ЛЯНДОВСКОГО
у Львові, Пасаж Гавсмана (Гранд-Готель)
приймає передплату на всі часописи у всяких
языках і доставляє їх до дому без всякої доплати.

Перший християнський
ново отворений склад апаратів і всіляких
приборів

до заводої фотографії і для П. аматорів
поручає низше цін у всіх фірмах краєвих
і заграничних.

Апарати від 6—250 зр. на складі. — Висилка на
провінцію відвратною поштою виконує ся. —
Найбільший і найдешевший склад всіляких при-
борів до фотографії. На жаданє випозичає ся
апарати до великості 24:30 (за винагородою
2% вартості апарату) з об'єктивами Voigtländer'a,
Steinheil'a, Göerz'a і т. д.

Едмунд Бродковский

Львів, ул. Камінна 3. 131 5—140
(vis à vis школи реальної).

Кароль Домічек
електро-механік у Львові
ул. Сикстуска ч. 23
газовим мотором двигане
Заведене
електро-механічне
заводить найтриваль-
ше і найдешевше:
дзвінки електричні, те-
лефони, громозводи і
такі інші.
Всякі напрямки орудує
як найсовітнійше.

ул. Хоруцини ч. 11
старано устроений фаховий
Варстат
для направи роверів
удержує на складі
славно-звісні світові
Ровери «Адлер» за-
разом прибори: гуми,
ліхтарки, дзвінки і т.
д. найлучшого рода.
160 5—10

„ДНѢСТЕРЪ“
ТОВАРИСТВО ВЗАЇМНИХ ОБЕЗПЕЧЕНЬ
у Львові в домі „Просвіти“ Ринок ч. 10.
перше і одинокє руске товариство асекураційне,
припоручене Всч. Духовенству і всім вірним через
Ем. Кард. Митр. і Преосв. Еп. Ординарияти всіх трех
Епархій, обезпечає будинки, худобу, господарські
знаряди, збіжє в зерні і соломі, сіно в стогах
і будинках против шкід огневих за можливо най-
низшою оплатою.
Школи ліквідує ся і виплачує ся сейчас по
пожарі а договори заключені з першими Тowa-
риствами контрасекураційними подають „Днѣ-
стерови“ можливість обезпечувати і виплачувати і
найвищі суми.
Поліси «Дністра» приймає Банк краєвий
при позичках гіпотечних.
На житє можна обезпечити ся через „Днѣ-
стеръ“ після всіх можливих комбінацій в Тowa-
рстві взаїмних обезпечень в Кракові, котре дає як
найкористнійші услівя і видає поліси і квіти в
руськїм язичі.
Товариство взаїмного кредиту „Днѣстеръ“
стоваришенє зареєстрованє з обмеженою пору-
кою, приймає від своїх членів і третих лиць
вкладки до опроцентованя по 5%. Гарантія ціл-
ковита. Удѣли по 50 корон. Позички удѣляють
ся тільки властителям реальностей, вільних від
тягарів, за порукою двох членів. З позичок від-
тягає ся десята часть на удѣл.
Зголошеня о удѣленє агенції в місцевостях
де «Днѣстеръ» не є заступлений, приймають ся.
(53—?)

Т. А. КАЛІЧЕК.
Робітня
убрань жіночих
у Львові, Ринок ч. 25.,
(І. поверх)
приймає всілякі замовленя і виготовляє їх з гу-
стом і елеганцією після найсвіжіших журналів.

КОНТОРА ВИМІНИ
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
ГІПОТЕЧНОГО
2 купує і продає
всілякі папери цінні
і **МОНЕТИ**
по найдешевшій курсі деннім
не числячи ніякої провізії.
Контора виміни і відділ
депозитовий перенесені до
льокалю партерового в бу-
динку банковім.
(25)—?

ПРАВДА
ІЛЮСТРОВАНЕ ПИСЬМО ДЛЯ РУСКОГО НАРОДУ
під редакцією
Антоня Березинського
виходить у Львові тижнево кожної п'ятниці.
Буде подавати поезії, повісти, житєписи з
портретами, поучаючі статі з історії, письмен-
ства, господарства, промислу, вісти про читаль-
ні, вісти політичні і суспільні. Крім того буде
містити часть забавну.
Передплата: В Австрії річно 4 р.
„ піврічно 2 р.
„ чвертьрічно 1 р.
За границею річно 8 рубл.
„ піврічно 4 рубл.
Редакция, адміністрация і експедиция
Львів, ул. св. Миколая 13.

НАРОДНА ТОРГОВЛЯ
приймає замовленя і посередничить в закупні:
Сьвітло церковне
впрост з фабрики Іа по 70 зр., Іа по
64 зр. за 100 кіл. лосо фабрика.
Вино
в бочках о 135 літрах, а то Самородне
почавши від 70 зр. за бочку лосо
місце продукції.
Зі складів висилає: **КАВУ** по 5 кіл.
посилках почт. в ціні по: зр. 9-20, 10-20,
10-70, 11-20, а спеціальність по 12-20 франко
ВИНО в 5 кіл. барилках по зр. 3—, 3-70,
4-10, 4-90 франко. — Інші товари по
умірених цінах. 56—?

Дмитро Затурский
поручає своєю
робітню обуви мужескої, жіночої
і для дітей
у Львові, ул. Коперника ч. 5.
Виріб тревалий і елегантний. Ціни умірені. Замовленя
з провінції залагоджує відвратною поштою.
80 6—10